

EL LLIBRE DE LA SETMANA

PERFIL

'AMB AQUESTES MANS', EL NOU LLIBRE D'ARNAU PONS, RECULL ARTICLES I ASSAIGS SOBRE AUTORS CATALANS CONTEMPORANIS

Dimitir com a català no és fàcil

JAUME CLARET

Amb aquestes mans (Edicions Poncianes) recull escrits del traductor Arnau Pons sobre autors catalans contemporanis publicats entre el 2004 i el 2016 (només un se n'escapa i porta data del 1992) en diferents revistes, catàlegs i publicacions. Emmarcat per la complicitat d'un pròleg de Blanca Llum Vidal i un epíleg de Marçal Font, la diversa procedència no impedeix la unitat del volum gràcies a una ploma crítica i culta, a algunes idees recurrents i a genealogies essencials dins del pensament de l'autor. Però, sobretot, se'ns apareix com una mena de guia de lectura, d'anotacions intransferibles i originals d'un lector amb un bagatge impressionant.

PERE TORDERA

Al mateix temps, aquesta construcció fragmentària del discurs, l'exhaustivitat dels seus coneixements i l'exigència dels seus raonaments el converteixen en un llibre de digestió lenta i en alguns moments difícil de copsar sense un nivell de lectures suficient. Per les seves pàgines desfilen autors i obres tant contemporanis com clàssics, així com referents de cultures ben diverses, gràcies a la capacitat de Pons per aplegar en una mateixa ploma el traductor reconegut, l'escriptor erudit i el crític de cultura vastíssima.

Sobre el replegament identitari

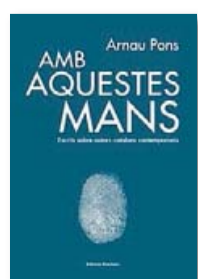
Aquesta exigència bidireccional, tant en relació amb el mateix autor com amb el possible lector, s'estén a la literatura en general i a la catalana en particular. Tot i que *Amb aquestes mans* inclou textos sobre artistes (de Miquel Barceló a Jaume Canet), són sobretot poetes –o la vessant poètica d'alguns autors en català– els que monopolitzen la majoria dels seus assaigs, i a qui li agrada situar en diàleg amb els seus contemporanis, en una lectura que fuig de l'autocomplacència, de l'entotsolament i de la compassió. Com s'apunta al pròleg, "no hi ha cultura minoritzada que es mereixi un replegament identitari que la continuï empentint".

Per a Pons, "la poesia deu ser una de les arts més espoltridores, ja que pot desmuntar-ho tot amb la paraula,

de la mateixa manera que haurà pogut contribuir a muntar-ho tot amb la paraula: els mites, les divinitats, les consciències nacionals i els somnis". Però la seva qualitat pateix quan se sacrifica per "satisfer la tirania del gust contemporani" o pretén convertir el poeta en la veu guia de projectes populars.

Evitar aquesta domesticació exigeix, d'una banda, fer dialogar la cultura catalana amb el seu context internacional. Encara que aquest objectiu sovint es vegi dificultat per la manca d'un estat propi o de la neutralitat de l'existent, que "sempre ha vist l'alteritat de les altres llengües de la península Ibèrica més com a noses –o com una amenaça– que no pas com un enriquiment i un do inestimables". Aquesta relació complexa es manifesta en l'absència d'autors castellans en les anàlisis de Pons, en les polèmiques sobre quines són les influències mútues entre ambdós sistemes literaris o en el caràcter bilingüe dels escriptors catalans, en alguns casos "obligats a escriure en castellà per motius diversos", però sempre fent-ho des d'una "altra pertinença cultural": "dimitir com a català no és tan fàcil".

De l'altra, aquesta dificultat per aixecar el vol s'accentua a causa de la manca d'una veritable tradició de lectura crítica al nostre país. La nostra cultura no hauria "sentit la necessitat de llegir escrivint, ni tampoc de filosofar, tal vegada per una qüestió de tarannà". A més d'empobrir el debat intel·lectual, això ens hauria allunyat de les grans qüestions contemporànies i de les teories més actuals, i hauria fet els textos literaris poc llegits i "abordats des d'un fetixisme acadèmic de tall nacionalista, o venerats amb la passió d'una idolatria poetitzant". Pons, en canvi, cerca airejar i airejar-nos. ♦♦

AMB AQUESTES MANS
ARNAU PONS
EDICIONS PONCIANES
312 PÀG./20 €

EL VAMPIR VLADIMIR

Dormo en un taüt, no em pot tocar el sol i tinc 80 anys.

Soc un nen normal.

Miguel Calero Mercedes Palacios

laGalera